

Hvis der ikke rejses tiltale, og sagen derfor henlægges, betragtes den som endeligt afsluttet efter udløbet af fristen for omgørelse i retsplejelovens § 724, stk. 2. Herefter vil forurettede kunne få aktindsigt i eventuelle kendelser, jf. retsplejelovens § 41 b, samt andre dokumenter vedrørende sagen. Reglen tilgodeser derfor ikke den, der ønsker at klage over en afgørelse om ikke at rejse tiltale.

Efter forarbejderne til de gældende regler vil en anmodning om aktindsigt, der er begrundet i et ønske om at skaffe oplysninger til brug for en eventuel klage til den overordnede anklagemyndighed, imidlertid falde ind under reglen om meroffentlighed i retsplejelovens § 41 g.

I forarbejderne til retsplejelovens § 41 g er det bl.a. anført, at der bør udvises imødekommenhed, når forurettede i straffesager anmoder om aktindsigt, før sagen er endeligt afsluttet, og at dette i særlig grad gælder, hvor der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefraval, men hvor den overordnede anklagemyndighed har mulighed for at omgøre afgørelsen i medfør af retsplejelovens § 724, stk. 2, og anmodningen er begrundet i et ønske om at skaffe oplysninger til brug for en eventuel klage til den overordnede anklagemyndighed, jf. herved også side 66 i betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtsorfes retsstilling.

Bistandsadvokatens adgang til aktindsigt blev udvidet ved lov nr. 558 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven (Forbedring af voldtægtsorfes retsstilling mv. og beskikkelse af bistandsadvokat for pårørende til afdøde i straffesager mod politipersonale). Ved ændringen blev bistandsadvokatens adgang til dokumenter forud for afgørelsen om tiltalerejsning udvidet til at omfatte ikke alene forurettedes forklaring til politirapport, men også andet materiale vedrørende forurettede, herunder lægelige udtalelser, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 1. pkt. Efter tiltalerejsning har bistandsadvokaten adgang til også at gøre sig bekendt med det øvrige materiale i sagen, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 2. pkt.

Efter retsplejelovens § 741 c, stk. 3, skal bistandsadvokaten have udleveret kopi af materialet, i det omfang det uden ulempe kan kopieres. Advokaten må ikke uden politiets samtykke gøre den forurettede bekendt med indholdet af det i stk. 2, 2. pkt., nævnte materiale. Advokaten må således alene gøre forurettede bekendt med hans eller hendes egen forklaring og de dokumenter, der i øvrigt vedrører forurettede.

3.5.2. Lovforslagets udformning

3.5.2.1. Strafferetsplejeudvalget har i betænkning nr. 1485/2006, afsnit 4.3.3., overvejet spørgsmålet om aktindsigt.

Udvalget finder for så vidt angår spørgsmålet om forurettedes adgang til aktindsigt ikke grundlag for at foreslå ændringer af de gældende regler. Udvalget henviser til, at der inden for de seneste år er gennemført en samlet reform af reglerne om aktindsigt inden for retsplejen, hvor spørgsmålet om aktindsigt i straffesager var blandt de spørgsmål, der blev overvejet. Reformen indebar en generel udvidelse af muligheden for aktindsigt i bl.a. straffesager.

Hertil kommer, at forurettede efter den gældende bestemmelse om meroffentlighed i retsplejelovens § 41 g har mulighed for at opnå aktindsigt også i tiden, inden straffesagen er endeligt afsluttet, hvis der er et reelt behov for det. I forarbejderne til § 41 g er det således specifikt nævnt, at der bør udvises imødekommenhed, når forurettede i straffesager anmoder om aktindsigt, før sagen er endeligt afsluttet.

Med hensyn til bistandsadvokatens adgang til aktindsigt henviser udvalget til sine overvejelser i betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtsorfes retsstilling. Udvalget fandt dengang ikke, at der burde ske en generel udvidelse af adgangen til aktindsigt, og pegede bl.a. på, at bistandsadvokaten efter tiltalerejsningen har adgang til det fulde materiale.

Strafferetsplejeudvalget finder i betænkning nr. 1485/2006 fortsat ikke, at der er grundlag for en udvidelse af bistandsadvokatens adgang til aktindsigt i tiden før tiltalerejsning.

Der henvises til betænkningens kapitel 4, afsnit 4.3.3.

3.5.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter.

Der stilles derfor ikke forslag om ændring af reglerne om aktindsigt.

3.6. Beskikkelse af bistandsadvokat

3.6.1. Gældende ret

3.6.1.1. Beskikkelse efter retsplejelovens § 741 a

Retsplejelovens kapitel 66 a om advokatbistand til den forurettede er indsat ved lov nr. 253 af 16. juni 1980 (Advokatbistand til forurettede) med henblik på at beskytte og styrke den forurettedes stilling i sager om voldtægt mv., jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 459, og tillæg B, sp. 939.

Ved lov nr. 730 af 7. december 1988 blev adgangen til advokatbeskikkelse udvidet bl.a. således, at ordningen kom til at omfatte ofre for de fleste sædeligheds-